

NOTĂ DE FUNDAMENTARE

Secțiunea 1 Titlul proiectului de act normativ

ORDONANȚĂ DE URGENȚĂ

privind gestionarea financiară a fondurilor europene nerambursabile alocate României din FEGA și FEADR, aferente politicii agricole comune, precum și a fondurilor alocate de la bugetul de stat pentru perioada de programare 2023-2027 și pentru modificarea și completarea unor acte normative din domeniul garantării

Secțiunea a 2-a Motivul emiterii actului normativ

2.1. Sursa proiectului de act normativ: Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale, în calitate de autoritate de management pentru Planul Strategic PAC 2023-2027, prin direcția tehnică de specialitate, gestionează alocarea financiară pusă la dispoziția României pentru implementarea planului, potrivit Politicii Agricole Comune (PAC) cu sprijin financiar din bugetul Uniunii Europene prin Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală (FEADR) și Fondul European de garantare agricolă (FEGA), motiv pentru care este necesară adoptarea în regim de urgență a prezentului act normativ național, astfel încât să se asigure managementul financiar eficient al fondurilor și al capacității de absorbție, prin stabilirea cadrului normativ național general de gestionare financiară a fondurilor europene, precum și a fondurilor alocate de la bugetul de stat pentru perioada de programare 2023-2027.

2.2. Descrierea situației actuale: Prin Hotărârea Guvernului nr. 1570/2022 a fost stabilit cadrul general de implementare a intervențiilor specifice dezvoltării rurale cuprinse în Planul strategic PAC 2023-2027 finanțate din FEADR și de la bugetul de stat, iar prin Hotărârea Guvernului nr.1571/2022 s-a stabilit cadrul general de implementare a intervențiilor aferente sectoarelor vegetal și zootehnic din cadrul Planului strategic PAC 2023 - 2027, finanțate din FEGA și de la bugetul de stat.

În calitate de stat membru al Uniunii Europene (UE), România a beneficiat prin Programul Național de Dezvoltare Rurală 2014-2020 (PNDR 2014-2020) de sprijin din fonduri europene nerambursabile pentru dezvoltare rurală din Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală (FEADR) în cadrul Politicii Agricole Comune a Uniunii Europene, inclusiv în perioada de tranziție 2021-2022, conform legislației Uniunii Europene.

Pentru perioada de programare 2023-2027, potrivit pachetului legislativ aplicabil în cadrul Politicii Agricole Comune a UE, Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale a elaborat, în baza nevoilor identificate, Planul Național Strategic 2023-2027 (PS 2023-2027) pe care l-a transmis Comisiei Europene în vederea aprobării prin decizie de punere în aplicare. PS PAC 2023-2027 a fost aprobat prin Decizia de punere în aplicare a Comisiei C(2022)8783 din 07.12.2022. Acesta este disponibil pe site-ul internet al Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale www.madr.ro.

Potrivit fișelor intervențiilor din PS 2023-2027 și prevederilor din actele juridice europene, sprijinul financiar se asigură din bugetul Uniunii prin FEADR și FEGA și de la bugetul de stat.

Principalele acte legislative ale UE, în baza cărora a fost elaborat PS 2023-2027 sunt:

- Regulamentul (UE) 2021/2115 al Parlamentului European și al Consiliului din 2 decembrie 2021 de stabilire a normelor privind sprijinul pentru planurile strategice care urmează a fi elaborate de statele membre în cadrul politicii agricole comune (planurile strategice PAC) și finanțate de Fondul european de garantare agricolă (FEGA) și de Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală (FEADR) și de abrogare a Regulamentelor (UE) nr. 1305/2013 și (UE) nr. 1307/2013;
- Regulamentul (UE) 2021/2116 al Parlamentului European și al Consiliului din 2 decembrie 2021 privind finanțarea, gestionarea și monitorizarea politicii agricole comune și de abrogare a Regulamentului (UE) nr. 1306/2013.

Acestora se adaugă regulamentele delegate de completare și de punere în aplicare, respectiv:

- Regulamentul delegat (UE) 2022/126 al Comisiei din 7 decembrie 2021 de completare a Regulamentului (UE) 2021/2115 al Parlamentului European și al Consiliului cu cerințe suplimentare

referitoare la anumite tipuri de intervenții specificate de statele membre în plan 23-2027 în temeiul regulamentului respectiv, precum și cu norme privind raportul pentru standardul GAEC 1 (bune condiții agricole și de mediu);

- Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2021/2289 al Comisiei din 21 decembrie 2021 de stabilire a normelor de aplicare a Regulamentului (UE) 2021/2115 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește prezentarea conținutului planurilor strategice PAC și sistemul electronic pentru schimbul securizat de informații;

- Regulamentul delegat nr. 127/2022 de completare a Regulamentului (UE) 2021/2116 al Parlamentului European și al Consiliului cu norme privind agențiile de plăți și alte organisme, gestiunea financiară, verificarea conturilor, garanțiile și utilizarea monedei euro;

- Regulamentul de punere în aplicare nr. 128/2022 de stabilire a normelor de aplicare a Regulamentului (UE) 2021/2116 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește agențiile de plăți și alte organisme, gestiunea financiară, verificarea conturilor, controalele, garanțiile și transparența;

- Regulamentul delegat nr. 1172/2022 de completare a Regulamentului (UE) 2021/2116 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește sistemul integrat de administrare și control din cadrul politicii agricole comune și aplicarea și calcularea sancțiunilor administrative aferente condiționalității;

- Regulamentul de punere în aplicare nr. 1173/2022 de stabilire a normelor de aplicare a Regulamentului (UE) 2021/2116 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește sistemul integrat de administrare și control din cadrul politicii agricole comune;

- Regulamentul de punere în aplicare nr. 1475/2022 de stabilire a normelor de aplicare a Regulamentului (UE) 2021/2115 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește evaluarea planurilor strategice PAC și furnizarea de informații pentru monitorizare și evaluare. Totodată, au fost avute în vedere prevederile exprese din alte acte legislative europene la care se face trimitere prin dispozițiile din actele legislative de bază mai sus menționate, cum ar fi:

- Regulamentul nr. 1046/2018 privind normele financiare aplicabile bugetului general al Uniunii, de modificare a Regulamentelor (UE) nr. 1296/2013, (UE) nr. 1301/2013, (UE) nr. 1303/2013, (UE) nr. 1304/2013, (UE) nr. 1309/2013, (UE) nr. 1316/2013, (UE) nr. 223/2014, (UE) nr. 283/2014 și a Deciziei nr. 541/2014/UE și de abrogare a Regulamentului (UE, Euratom) nr. 966/2012, de exemplu în ceea ce privește păstrarea evidențelor;

- Regulamentul (UE) 2021/1060 al Parlamentului European și al Consiliului din 24 iunie 2021 de stabilire a dispozițiilor comune privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european Plus, Fondul de coeziune, Fondul pentru o tranziție justă și Fondul european pentru afaceri maritime, pescuit și acvacultură și de stabilire a normelor financiare aplicabile acestor fonduri, precum și Fondului pentru azil, migrație și integrare, Fondului pentru securitate internă și Instrumentului de sprijin financiar pentru managementul frontierelor și politica de vize, de exemplu în ceea ce privește Dezvoltarea locală plasată sub responsabilitatea comunității, Strategiile de dezvoltare locală plasate sub responsabilitatea comunității, Grupurile de acțiune locală etc.

Planul strategic PAC2023-2027 cuprinde:

- pentru dezvoltare rurală, următoarele intervenții: DR-01 - Agro-mediu și climă pe pajiști permanente; DR-02 - Agro-mediu și climă pe terenuri arabile; DR-03 - Agro-mediu și climă - Creșterea animalelor de fermă din rase locale în pericol de abandon; DR-04 - Agricultură ecologică - conversie (beneficiarii țin o evidență a activităților agricole corelate cu implementarea angajamentelor); DR-05 - Agricultură ecologică - menținerea certificării (obligativitatea fermierului de a ține evidențe cu privire activitățile realizate pe parcelele exploatației agricole, inclusiv utilizarea îngrășămintelor); DR-06 - Bunăstarea animalelor; DR-07 - Silvo-mediu și climă; DR-08 - Împăduriri - întreținerea și îngrijirea suprafețelor împădurite; DR-09 - Zone afectate de constrângeri naturale - Zona Montană, DR-10 - Zone afectate de constrângeri naturale semnificative; DR-11 - Zone afectate de constrângeri naturale specifice; DR-12 - Investiții în consolidarea exploatațiilor tinerilor fermieri instalați și a fermierilor recent instalați; DR-13 - Achiziții de utilaje agricole pentru sectorul vegetal; DR-14 - Investiții în fermele de mici dimensiuni; DR-15 - Investiții în exploatațiile pomicole; DR-16 - Investiții în sectorul legume și/sau cartofi, DR-17 - Investiții în sectoarele hamei și/sau struguri de masă; DR-18 - Investiții în floricultură, plante medicinale și aromatice; DR-19 - Investiții neproductive la nivel de fermă; DR-20 - Investiții în sectorul zootehnic; DR-21 - Investiții pentru prevenirea răspândirii pestei porcine africane (PPA); DR-22 - Investiții în condiționarea, depozitarea și procesarea produselor agricole și pomicole; DR-23 - Investiții pentru procesarea și marketingul produselor agricole în vederea obținerii unor produse alimentare și

produse transformate, altele decât cele prevăzute în Anexa 1 a Tratatului de Funcționare a Uniunii Europene; DR-24 - Investiții în tehnologii forestiere care îmbunătățesc reziliența și valoarea de mediu a ecosistemelor forestiere; DR-25 - Modernizarea infrastructurii de irigații; DR-26 - Înființarea sistemelor de irigații, DR-27 - Crearea/modernizarea infrastructurii de acces agricolă; DR-28 - Crearea/modernizarea infrastructurii rutiere de bază din spațiul rural; DR-29 - Investiții în crearea și dezvoltarea de activități neagricole; DR-30 - Sprijin pentru instalarea tinerilor fermieri; DR-31 - Contribuții financiare la plata primelor de asigurare; DR-32 - Instrumentul de sprijin al fermierilor afectați de pierderi ale producției Agricole; DR-33 - Înființarea grupurilor de producători în sectorul agricol/pomicol; DR-34 - Cooperare și inovare în agricultură prin intermediul grupurilor operaționale PEI; DR-35 - Dezvoltarea cooperării în cadrul lanțului valoric; DR-36 - LEADER - Dezvoltarea locală plasată sub responsabilitatea comunității; DR-37 - Transfer de cunoștințe; DR-38 - Consiliere în afaceri Agricole.

- pentru sectoarele vegetal și zootehnic, sprijinite financiar din FEAGA, următoarele intervenții:

PD - 01- Sprijin de bază pentru venit în scopul sustenabilității; PD - 02- Sprijin redistributiv complementar pentru venit în scopul sustenabilității; PD - 03- Sprijin complementar pentru venit pentru tinerii fermieri; PD - 04- Practici benefice pentru mediu aplicabile în teren arabil; PD - 05- Practicarea unei agriculturi prietenoase cu mediul în fermele mici (gospodăriile tradiționale); PD - 06 - Înierbarea intervalului dintre rânduri în plantațiile pomicole, viticole, pepiniere și hameiști; PD - 07- Creșterea nivelului de bunăstare a vacilor de lapte; PD - 08- Măsură pentru bunăstarea tineretului bovin la îngrășat; PD - 09- Sprijin cuplat pentru venit- Soia; PD - 10- Sprijin cuplat pentru venit- Lucernă; PD - 11- Sprijin cuplat pentru venit - Leguminoase pentru industrializare - mază de grădină, fasole boabe și fasole păstăi; PD - 12- Sprijin cuplat pentru venit- Cânepă; PD - 13- Sprijin cuplat pentru venit - Orez; PD - 14- Sprijin cuplat pentru venit - Sămânță de cartof; PD - 15- Sprijin cuplat pentru venit - Hamei; PD - 16 - Sprijin cuplat pentru venit - Sfeclă de zahăr; PD - 17 - Sprijin cuplat pentru venit- Legume cultivate în câmp pentru consum în stare proaspătă sau destinate industrializării (tomate, castraveți, ardei, vinete); PD - 18 - Sprijin cuplat pentru venit - Legume cultivate în sere și solarii (tomate, castraveți, ardei, vinete); PD - 19- Sprijin cuplat pentru venit - Fructe (prune, mere, cireșe, vișine, caise și piersici); PD - 20- Sprijin cuplat pentru venit - Semințe pentru plante furajere; PD - 21- Sprijin cuplat pentru venit - vaci de lapte; PD - 22- Sprijin cuplat pentru venit - carne vită; PD - 23- Sprijin cuplat pentru venit - bivolițe de lapte; PD - 24- Sprijin cuplat pentru venit - ovine-caprine; PD - 25- Sprijin cuplat pentru venit pentru viermii de mătase; IS-LF -01 - Investiții în active corporale și necorporale, cercetare și producție experimentală și inovatoare, metode și alte acțiuni; aa)IS - LF -02 - Servicii de consiliere și asistență tehnică, în special în ceea ce privește tehnicile durabile de combatere a dăunătorilor și a bolilor; IS - LF -03 - Formare, inclusiv îndrumarea și schimbul de bune practici, tehnici durabile de combatere a dăunătorilor și a bolilor, utilizarea durabilă a produselor fitosanitare și atenuarea schimbărilor climatice; IS - LF -04- Acțiuni pentru îmbunătățirea sustenabilității și a eficienței transportării și depozitării produselor; IS - LF -05 - Promovare, comunicare și comercializare; IS - LF -06 - Acțiuni de atenuare a schimbărilor climatice și de adaptare la acestea; IS - LF -07 - Implementarea unor sisteme de trasabilitate și certificare, în special monitorizarea calității produselor vândute consumatorilor finali; IS - LF -08 - Măsurile de prevenire și gestionare a crizelor pe piața fructelor și legumelor; IS - LF -09 - Recoltarea înainte de coacere, care constă în recoltarea totală, pe o anumită suprafață, a produselor necoapte și necomercializabile care nu au suferit nicio alterare înainte de recoltarea înainte de coacere; IS - LF -10- Nerecoltarea, care constă în încetarea actualului ciclu de producție de pe suprafața în cauză când produsul este bine dezvoltat, distrugerea produselor din cauza unui fenomen climatic; IS - LF -11- Asigurarea producției și a recoltelor, care contribuie la protejarea veniturilor producătorilor; IS - LF -12 - Acțiuni de comunicare menite să sensibilizeze și să informeze consumatorii; IS -A 01- Servicii de consiliere, asistență tehnică, formare, informare și schimb de bune practici, inclusiv prin colaborarea în rețea, pentru apicultori și pentru organizațiile de apicultori; IS -A 02 - Promovare, comunicare și marketing, inclusiv acțiuni și activități de monitorizare a pieței și activități care vizează în special sensibilizarea consumatorilor în privința calității produselor apicole; IS -A 03- Investiții în active corporale și necorporale, precum și alte acțiuni - Achiziția de către formele asociative de echipament pentru procesarea cerii în vederea obținerii fagurilor artificiali, precum și achiziția de echipament pentru ambalarea mierii; IS -A 04 - Investiții în active corporale și necorporale, precum și alte acțiuni - Combaterea agresorilor și a bolilor specifice stupilor, în special a varoozei; IS -A 05 - Investiții în active corporale și necorporale, precum și alte acțiuni, inclusiv pentru raționalizarea transhumanței; IS -A 06 - Investiții în active corporale și necorporale, precum și alte acțiuni inclusiv

pentru repopularea stupilor din Uniune, inclusiv ameliorarea albinelor; IS -A 07 - Acțiuni de sprijinire a laboratoarelor de analiză a produselor apicole, a pierderilor de albine sau a scăderii productivității, precum și a substanțelor cu potențial toxic pentru albine; IS -V-01 - Restructurarea și reconversia plantațiilor viticole; IS -V-02 - Investiții în active corporale și necorporale; IS -V-03 - Asigurarea recoltelor; IS -V-04 - Acțiuni de informare; IS -V-05 - Promovarea ecoturismului; IS -V-06 - Promovarea și comunicarea efectuată în țări terțe; IS -V-07 - Investiții în active corporale și necorporale menite să sporească durabilitatea producției de vin.

Pentru buna implementare a intervențiilor din PS PAC 2023-2027, potrivit prevederilor legislației europene, suportul prin Asistența Tehnică și Rețeaua Rurală Națională este susținut financiar din FEADR.

Totodată, pentru a compensa decalajul valorii subvenției față de media europeană, în cadrul Planului strategic PAC 2023-2027 s-a prevăzut că se vor acorda în continuare ajutoare naționale tranzitorii pentru sprijinirea sectoarelor vegetal și zootehnic, în anumite sectoare: ANT 1 - plată culturi în teren arabil; ANT 2 - plată decuplată pentru in pentru fibră; ANT 3 - plată decuplată pentru cânepă pentru fibră; ANT 4 - plată decuplată pentru tutun; ANT 5 - lată decuplată pentru hamei; ANT 6 - plată decuplată pentru sfeclă de zahăr; ANTZ 7 - lapte de vacă - plată decuplată de producție; ANTZ 8 - carne de vită și mânzat - plată decuplată de producție; ANTZ 9 - ovine și caprine femele - plată cuplată de producție.

În conformitate cu art. 147 alin. (2) din Regulamentul 2115/2022, condițiile de acordare ajutoarelor naționale tranzitorii sunt identice cu cele prevăzute la art. 37 alin. (3) din Regulamentul (UE) nr. 1307/2013.

PS 2023-2027 dispune, pentru dezvoltare rurală, de un buget public de circa 5,87 miliarde euro. Potrivit PS PAC 2023-2027, aprobat, procentajul din contribuția totală a FEADR la plan care va fi utilizat pentru finanțarea acțiunilor de asistență tehnică este de 3,84%.

În conformitate cu prevederile art. 94 alin (2) din Regulamentul (UE) 2021/2115, asistența tehnică se rambursează ca finanțare forfetară în raport cu totalul cheltuielilor aferente intervențiilor din cadrul PS 2023-2027 declarate de statul membru la nivelul Comisiei Europene. Aceasta abordare diferă de perioadele de programare anterioare, în sensul că plățile aferente asistenței tehnice sunt practic condiționate de gradul de absorbție rezultat din implementarea și plata intervențiilor cuprinse în cadrul PS 2023-2027. În vederea asigurării unui proces fără întreruperi și continuării îndeplinirii obiectivelor măsurii de asistență tehnică stabilite în cadrul Cap. 4.3 din PS 2023-2027, este necesară asigurarea din resursele financiare a bugetului de stat a unui plafon financiar prin intermediul căruia se vor putea finanța obiectivele identificate la nivelul beneficiarilor măsurii de asistență tehnică, urmând ca acesta să fie reîntregit din sumele aferente FEADR solicitate Comisiei Europene. Obiectivele măsurii concretizate în tipurile de activități eligibile pentru fiecare beneficiar se vor stabili prin ordin al ministrului agriculturii și dezvoltării rurale.

De asemenea, având în vedere faptul că în urma implementării operațiunilor de asistență tehnică, astfel cum sunt acestea definite în cadrul ordonanței, pot exista, litigii în instanță, iar acestea nu pot face obiectul plăților/rambursărilor din partea FEADR, este necesară tratarea acestei situații în cadrul ordonanței, prin cuprinderea sumelor aferente în bugetul MADR reprezentând transferuri către AFIR, pentru punerea în executare a hotărârilor judecătorești definitive, inclusiv după închiderea PS 2023-2027.

Totodată, având în vedere specificul cheltuielilor directe, transpuse printre altele, în drepturi financiare necesare întăririi capacității administrative a personalului organismelor implicate în implementarea planului, finanțate prin măsura de asistență tehnică a PS 2023-2027, este necesară tratarea situațiilor privind recuperarea sumelor plătite necuvenit ca urmare a constatărilor organismelor naționale/ europene de audit/ control. Această situație necesită o reglementare diferită față de prevederile OUG nr. 66/2011, întrucât, pe de o parte, vizează drepturi bănești pentru personalul instituțiilor publice beneficiare astfel cum sunt acestea definite în Cap. 4.3 din PS 2023-2027, iar pe de alta parte, plata acestora are un caracter de ciclicitate/regularitate (lunar). În conformitate cu prevederile art. 59 din Regulamentul (CE) nr. 2116/2021 privind finanțarea, gestionarea și monitorizarea politicii agricole comune și de abrogare a Regulamentului (UE) nr. 1306/2013, în cadrul PAC, statele membre adoptă, cu respectarea sistemelor de guvernare aplicabile, toate actele cu putere de lege și actele administrative și iau orice altă măsură necesară pentru a asigura protecția eficace a intereselor financiare ale Uniunii, inclusiv aplicarea efectivă a criteriilor de eligibilitate a cheltuielilor. Potrivit prevederilor art.20 alin.(2) din Regulamentul (UE) 2021/20116 până la transferarea plăților lunare din FEAGA de către Comisie, resursele necesare

pentru a efectua cheltuielile se mobilizează de către statele membre în funcție de necesitățile agențiilor de plăți acreditate.

În ceea ce privește FEAGA, Comisia efectuează plățile lunare pentru cheltuielile efectuate de agenția de plată acreditată (APIA) în cursul unei luni de referință. În ceea ce privește contribuția FEADR la cheltuielile din cadrul planului strategic, aceasta respectă plafonul stabilit de dreptul Uniunii privind sprijinul din partea FEADR pentru intervențiile cuprinse în plan.

Potrivit prevederilor Regulamentului (UE) 2021/2116, decizia de punere în aplicare a Comisiei de aprobare a PS PAC 2023-2027 constituie decizie de finanțare în sensul art. 110 alin.(1) din Regulamentul financiar (UE) 2018/1046. Totodată, angajamentul bugetar al UE pentru PS PAC 2023-2027 se realizează în tranșe anuale pe parcursul perioadei cuprinse între 1 ianuarie 2023 și 31 decembrie 2027.

În prezent, potrivit prevederilor OUG nr. 79/2009 privind reglementarea unor măsuri pentru stimularea absorbției fondurilor alocate prin Programul Național de Dezvoltare Rurală pentru renovarea și dezvoltarea spațiului rural prin creșterea calității vieții și diversificării economiei în zonele rurale, cu modificările și completările ulterioare, fondurile de garantare pot acorda scrisori de garanție în favoarea Agenției pentru Finanțarea Investițiilor Rurale, beneficiarilor PNDR 2007-2013 și PNDR 2014-2020, care prezintă contracte de finanțare încheiate cu AFIR. Prevederile acestui act normativ necesită completare, astfel încât să fie facilitat accesul la obținerea scrisorilor de garanție și pentru beneficiarii PS PAC 2023-2027.

2.3. Schimbări preconizate: Proiectul de act normativ este justificat de necesitatea creării cadrului legislativ național necesar pentru buna gestionare financiară a fondurilor europene nerambursabile aferente politicii agricole comune, alocate României, precum și a fondurilor de la bugetul de stat pentru perioada de programare 2023-2027 pentru implementarea intervențiilor din PS PAC 2023-2027.

Astfel, prin prezentul act normativ se urmărește stabilirea cadrului financiar general pentru gestionarea în lei și euro a asistenței financiare nerambursabile alocate României pentru implementarea Politicii Agricole Comune, prin Planul Strategic PAC 2023-2027, aprobat prin Decizia de punere în aplicare a Comisiei Europene nr. C(2022)8783 din 7 decembrie 2022, denumit în continuare PS 2023-2027, precum și a prefinanțării și cofinanțării aferente acestei asistențe, în vederea asigurării unui management financiar eficient al fondurilor provenite din Fondul European de Garantare Agricolă și, Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală pentru perioada de programare 2023-2027, astfel:

- Dispoziții generale privind managementul financiar al sumelor provenite din FEAGA și, FEADR și de la bugetul de stat;
- Mecanismul de finanțare din fonduri externe nerambursabile și de la bugetul de stat aferente FEAGA și FEADR inclusiv în ceea ce privește recuperarea creanțelor bugetare și anularea obligațiilor de plată, precum și în ceea ce privește:

angajarea, lichidarea și ordonanțarea cheltuielilor aferente schemelor de sprijin direct și intervențiilor PS 2023 - 2027 finanțate din FEAGA și FEADR, a măsurilor de reglementare sau sprijinire a piețelor agricole prevăzute în Regulamentul (UE) nr. 1308/2013 și a măsurilor de informare și promovare a produselor agricole pe piața internă și în țări terțe prevăzute în Regulamentul (UE) nr. 1144/2014, a finanțării ajutoarelor excepționale de adaptare a producătorilor din sectoarele agricole, a măsurilor de sprijin de urgență pentru sectorul cerealelor și cel al semințelor oleaginoase din Bulgaria, Polonia, România și Slovacia , ajutoarelor de adaptare excepționale destinate producătorilor de lapte și fermierilor din alte sectoare de creștere a animalelor, ajutoarelor excepționale cu caracter temporar fermierilor din sectorul creșterii animalelor finanțate din FEAGA;

- Modificarea și completarea unor acte normative din domeniul garantării

De asemenea, prezentul proiect de ordonanță de urgență creează cadrul legal pentru acordarea ajutoarelor naționale tranzitorii - ANT în sectoarele vegetal și zootehnic, din bugetul de stat, prin bugetul Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale, potrivit pachetului financiar anual pentru fiecare sector prevăzut în anexa VI din PS PAC 2023-2027, în conformitate cu art. 147 alin. (3) din Regulamentul (UE) nr. 2021/2.115. Astfel, ajutoarele naționale tranzitorii în sectoarele vegetal și zootehnic se acordă anual prin hotărâre a Guvernului.

Având în vedere faptul că implementarea PS PAC 2023-2027 începe din 2023, pentru unele intervenții fiind depuse cereri de plată , aflate în curs de verificare în vederea autorizării și efectuării plăților, este necesară aprobarea cadrului normativ național, în regim de urgență, prin

care să se reglementeze aspectele aflate în sfera de responsabilitate a României, în calitate de stat membru al Uniunii Europene.

Dispozițiile prezentului act normativ sunt elaborate în baza PS 2023-2027, în limitele regulamentelor europene aplicabile acestuia și în considerarea competențelor partajate ce revin României în calitate de stat membru al Uniunii Europene.

Adoptarea prezentului act normativ și publicarea în Monitorul Oficial al României este necesară și urgentă deoarece instituie temeiul pentru elaborarea și aprobarea în cel mai scurt timp a ghidurilor și procedurilor subsecvente, care cuprind informații relevante pentru fermieri și pentru agențiile de plată, referitor la: oportunitățile de accesare a fondurilor europene nerambursabile din cadrul FEADR și FEAGA, solicitarea sprijinului financiar, autorizare efectuare plăți, inclusiv avansuri, recuperare sume necuvenite, evitare dublă finanțare, monitorizare, raportare.

Autoritatea de management este responsabilă de gestionarea și punerea în aplicare a PS PAC 2023-2027, în condițiile prevederilor art. 123 din Regulamentul (UE) 2021/2115. Pentru punerea în aplicare a intervențiilor, vor fi implicate și vor îndeplini sarcini delegate agențiile de plăți: Agenția pentru Finanțarea Investițiilor Rurale (AFIR) și Agenția de Plăți și Intervenție pentru Agricultură (APIA) ținând seama de specificul tipurilor de intervenții și, totodată de competențele stabilite de legislația națională în vigoare pentru agențiile de plată, precum și de experiența acumulată de acestea în perioadele de programare anterioare, respectiv 2007-2013 și 2014-2020 până în prezent. Implementarea intervențiilor din PS 2023-2027 pentru care se acordă sprijin financiar din FEADR și FEAGA va fi asigurată, în condițiile legislației în vigoare și a delegării stabilită prin ordin al ministrului agriculturii și dezvoltării rurale, de către AFIR și APIA, care vor încheia, după caz, contracte/decizii/acorduri/angajamente de finanțare cu beneficiarii.

Plățile către beneficiari, inclusiv plata avansului, se efectuează de către agențiile de plăți, în conturile acestora, în funcție de regimul juridic al beneficiarilor, conturi care pot fi deschise la Trezoreria Statului sau la o instituție financiar-bancară din România.

Neadoptarea prezentei ordonanțe de urgență este de natură să întârzie punerea în aplicare a PS 2023-2027, încheierea contractelor de finanțare/ emiterea deciziilor de plată și efectuarea plăților pentru cererile depuse în 2023 și implicit absorbția fondurilor europene nerambursabile, ducând la pierderi de cca 1 mld. euro și în final compromiterea cu repercusiuni foarte grave pe întreaga perioadă de programare.

Prevederile art. 1 din OUG nr. 79/2009 vor fi completate în sensul în care fondurile de garantare să poată emite scrisori de garanție în favoarea AFIR beneficiarilor care prezintă contracte de finanțare încheiate cu AFIR pentru implementarea de proiecte aferente PS PAC 2023-2027.

Neadoptarea prezentei ordonanțe de urgență este de natură să împiedice absorbția fondurilor FEADR și FEAGA, să genereze pierderi directe și indirecte fermierilor, procesatorilor și lanțurilor de aprovizionare, să compromită grav procesul de modernizare a sectorului agricol, industria alimentară și dezvoltare rurală, să mențină blocaje și ambiguități pe fluxurile financiare ale FEADR și FEAGA să întârzie și să facă ineficiente măsurile de redresare a mediului economic post pandemic, cu consecințe severe în asigurarea securității alimentare și realizării și valorificării producțiilor agricole.

Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale, în calitate de autoritate de management pentru PS PAC 2023-2027, va continua în perioada de programare 2023-2027 utilizarea conturilor în euro existente, deschise la Banca Națională a României, pentru derularea operațiunilor de încasări și plăți a fondurilor externe aferente FEADR și FEAGA.

2.4. Alte informații*):

Nu este cazul

Secțiunea a 3-a Impactul socioeconomic

3.1. Descrierea generală a beneficiilor și costurilor estimate ca urmare a intrării în vigoare a actului normativ:

Beneficiile estimate prin intrarea în vigoare și aplicarea măsurilor cuprinse în prezentul proiect de act de normativ asigură absorbția și derularea fondurilor europene alocate din FEADR și FEAGA facilitând în același timp contractarea, evaluarea, monitorizarea, și verificarea utilizării acestora, precum și accesul la surse de finanțare sustenabile.

Totodată, acordarea ajutoarelor naționale tranzitorii contribuie la asigurarea capitalului financiar necesar pentru derularea activităților specifice din agricultură de către fermieri.

3.2. Impactul social

Beneficiarii intervențiilor din Pilonul I al PS PAC 2023-2027 și ai ajutoarelor naționale tranzitorii sunt în număr de circa 800 mii fermieri.

3.3. Impactul asupra drepturilor și libertăților fundamentale ale omului

Proiectul este corelat cu dispozițiile Convenției europene a drepturilor omului și ale protocoalelor adiționale la aceasta, ratificate de România, precum și jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului.

3.4. Impactul macroeconomic:

Nu este cazul

3.4.1. Impactul asupra economiei și asupra principalilor indicatori macroeconomici

Nu este cazul

3.4.2. Impactul asupra mediului concurențial și domeniul ajutoarelor de stat

Nu este cazul.

3.5. Impactul asupra mediului de afaceri

Nu este cazul

3.6. Impactul asupra mediului înconjurător

Nu este cazul.

3.7. Evaluarea costurilor și beneficiilor din perspectiva inovării și digitalizării

Nu este cazul.

3.8. Evaluarea costurilor și beneficiilor din perspectiva dezvoltării durabile

Nu este cazul.

3.9. Alte informații

Nu este cazul

Secțiunea a 4-a

Impactul financiar asupra bugetului general consolidat atât pe termen scurt, pentru anul curent, cât și pe termen lung (pe 5 ani), inclusiv informații cu privire la cheltuieli și venituri

- în mii lei (RON) -						
Indicatori	Anul curent	Următorii patru ani				Media pe cinci ani
1	2	3	4	5	6	7
4.1. Modificări ale veniturilor bugetare, plus/minus, din care:	-	-	-	-	-	-
1. buget de stat, din acesta:	-	-	-	-	-	-
1. impozit pe profit						
2. impozit pe venit						
1. bugete locale	-	-	-	-	-	-
1. impozit pe profit						
1. bugetul asigurărilor sociale de stat:	-	-	-	-	-	-
1. contribuții de asigurări						
d) alte tipuri de venituri (Se va menționa natura acestora.)	-	-	-	-	-	-

4.2. Modificări ale cheltuielilor bugetare, plus/minus, din care:	-	-	-	-	-	-
1. buget de stat, din acesta:	-	-	-	-	-	-
1. cheltuieli de personal						
2. bunuri și servicii						
1. bugete locale:	-	-	-	-	-	-
1. cheltuieli de personal						
2. bunuri și servicii						
1. bugetul asigurărilor sociale de stat:	-	-	-	-	-	-
1. cheltuieli de personal						
2. bunuri și servicii						
d) alte tipuri de cheltuieli (Se va menționa natura acestora.)	-	-	-	-	-	-
4.3. Impact financiar, plus/minus, din care:	-	-	-	-	-	-
a) buget de stat						
b) bugete locale	-	-	-	-	-	-
4.4. Propuneri pentru acoperirea creșterii cheltuielilor bugetare	-	-	-	-	-	-
4.5. Propuneri pentru a compensa reducerea veniturilor bugetare	-	-	-	-	-	-
4.6. Calcule detaliate privind fundamentarea modificărilor veniturilor și/sau cheltuielilor bugetare	-	-	-	-	-	-
4.7. Prezentarea, în cazul proiectelor de acte normative a căror adoptare atrage majorarea cheltuielilor bugetare, a următoarelor documente: Nu este cazul.						
4.8. Alte informații Sumele corespunzătoare pentru aducerea la îndeplinire a măsurilor propuse prin prezentul act normativ sunt cuprinse în bugetul aprobat Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale pentru anul 2023, măsurile propuse negenerând un impact financiar asupra bugetului general consolidat sau asupra bugetului Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale. Astfel, în aplicarea art. 20 al Legii 368/2022 a bugetului de stat pe anul 2023, MADR va iniția demersurile în vederea introducerii anexelor 3/22/25 și 3/22/24 în bugetul corespunzător anului curent, asigurarea sumelor reprezentând credite de angajament și credite bugetare realizându-se prin virări de credite de angajament și credite bugetare din cadrul Titlului 58 Proiecte cu finanțare din fonduri externe nerambursabile aferente cadrului financiar 2014-2020 la Titlul 56 Proiecte cu finanțare din fonduri externe nerambursabile (FEN) postaderare.						

Secțiunea a 5-a **Efectele proiectului de act normativ asupra legislației în vigoare**

<p>5.1. Măsuri normative necesare pentru aplicarea prevederilor proiectului de act normativ: Informațiile detaliate privind modul de completare a documentelor justificative ce urmează a fi depuse conform prezentei ordonanțe de urgență, precum și informațiile referitoare la autorizarea și efectuarea plăților se cuprind în normele metodologice de aplicare a acesteia, care se vor aproba în termen de 30 de zile de la intrarea în vigoare a actului normativ, în ghidurile solicitantului și în procedurile operaționale care se aprobă prin ordin al ministrului agriculturii și dezvoltării rurale. Anual, după vor fi elaborate hotărâri ale Guvernului pentru acordarea ajutoarelor naționale tranzitorii - ANT în sectoarele vegetal și zootehnic.</p> <p>5.2. Impactul asupra legislației în domeniul achizițiilor publice Nu este cazul.</p> <p>5.3. Conformitatea proiectului de act normativ cu legislația UE (în cazul proiectelor ce transpun sau asigură aplicarea unor prevederi de drept UE)</p>

Nu este cazul.

5.3.1. Măsuri normative necesare transpunerii directivelor UE
Nu este cazul.

5.3.2. Măsuri normative necesare aplicării actelor legislative UE
Nu este cazul.

5.4. Hotărâri ale Curții de Justiție a Uniunii Europene
Nu este cazul.

5.5. Alte acte normative și/sau documente internaționale din care decurg angajamente asumate
Nu este cazul.

5.6. Alte informații
Nu este cazul.

Secțiunea a 6-a **Consultările efectuate în vederea elaborării proiectului de act normativ**

6.1. Informații privind neaplicarea procedurii de participare la elaborarea actelor normative
Nu este cazul.

6.2. Informații privind procesul de consultare cu organizații neguvernamentale, institute de cercetare și alte organisme implicate
Prezentul act normativ nu se referă la acest subiect.

6.3. Informații despre consultările organizate cu autoritățile administrației publice locale
Nu este cazul.

6.4. Informații privind puncte de vedere/opinii emise de organisme consultative constituite prin acte normative
Nu este cazul

6.5. Informații privind avizarea de către:
a) Consiliul Legislativ

6.6. Alte informații
Nu este cazul.

Secțiunea a 7-a **Activități de informare publică privind elaborarea și implementarea proiectului de act normativ**

7.1. Informarea societății civile cu privire la elaborarea proiectului de act normativ:

Au fost respectate prevederile art. 7 alin.(13) din Legea nr. 52/2003 privind transparența decizională în administrația publică, republicată.

Prezentul proiect de act normativ a fost publicat pe pagina de internet a Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale, la data de 12.09.2023.

7.2. Informarea societății civile cu privire la eventualul impact asupra mediului în urma implementării proiectului de act normativ, precum și efectele asupra sănătății și securității cetățenilor sau diversității biologice.

Nu este cazul.

Secțiunea a 8-a
Măsuri privind implementarea, monitorizarea și evaluarea proiectului de act normativ

8.1. Măsurile de punere în aplicare a proiectului de act normativ

Proiectul de act normativ se implementează de Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale, Agenția pentru Finanțarea Investițiilor Rurale, Agenția de Plăți și Intervenție pentru Agricultură. Prin ordine ale ministrului agriculturii și dezvoltării rurale vor fi aprobate Ghidurile solicitantului/fermierului, manuale de proceduri, sisteme de sancțiuni, regulamente de organizare și funcționare, evaluare, selecție și al procesului de verificare al contestațiilor pentru proiectele depuse în vederea finanțării.

8.2. Alte informații

Nu este cazul.

În acest sens am elaborat prezentul proiect de Ordonanță de Urgență a Guvernului privind gestionarea financiară a fondurilor europene nerambursabile aferente politicii agricole comune, precum și a fondurilor alocate de la bugetul de stat pentru perioada de programare 2023-2027 și pentru modificarea și completarea unor acte normative din domeniul garantării pe care îl supunem spre adoptare.

MINISTRUL AGRICULTURII ȘI DEZVOLTĂRII RURALE

Florin-Ionuț BARBU

AVIZĂM FAVORABIL:

VICEPRIM-MINISTRU,

Marian NEACȘU

MINISTRUL AFACERILOR EXTERNE

Luminița ODOBESCU

MINISTRUL INVESTIȚIILOR ȘI PROIECTELOR EUROPENE

Adrian CÂCIU

MINISTRUL FINANTELOR,

Marcel - Ioan BOLOȘ

MINISTRUL JUSTIȚIEI,

Alina-Ștefania GORGHIU